

UZASADNIENIE

Powód Syndyk masy upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w S. wniósł pozew o zasądzenie od pozwanej D. I. nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym kwoty 261.726,48 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 22 lutego 2012 r. do dnia zapłaty oraz o przyznanie kosztów procesu.

Wskazał, że upadła zawarła z pozwaną umowę, na podstawie której zobowiązała się wykonać na jej rzecz instalację klimatyzacyjną i wentylacyjną. Upadła wykonała umowę i z tego tytułu wystawiła pozwanej fakturę Vat nr (...) na kwotę 291.726,48 zł brutto z terminem płatności na dzień 21.02.2012 r. Pozwana uiściła wynagrodzenie za wskazane w fakturze prace w kwocie 30.000 zł. Pomimo wezwań do zapłaty nie uiściła pozostałych należności. Pozwana nie zgłaszała powódce zastrzeżeń co do wykonanych prac. Powód podkreślił, że faktura została podpisana i zaakceptowana przez osobę upoważnioną przez pozwaną, natomiast fakt częściowej zapłaty należności stanowi dowód uznania przez nią żądanego roszczenia.

W dniu 11 czerwca 2013 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym zgodnie z żądaniem powoda.

W zarzutach od nakazu zapłaty pozwana wniosła o uchylenie wydanego nakazu zapłaty i oddalenie powództwa w całości jako przedwczesnego oraz obciążenie powoda kosztami postępowania.

Pozwana przyznała, że strony zawarły umowę opisaną w pozwie, dodając iż klimatyzacja i wentylacja miała zostać zainstalowana w hotelu (...) w K., stanowiącym własność pozwanej. W ocenie pozwanej upadła wykonała 70% prac instalacyjnych w części oddanych do użytku, jakość wykonanych robót jest fatalna, zawierają one pełno błędów, usterek i wad, co powoduje powstanie szkody w majątku pozwanej w związku koniecznością zlecenia napraw i remontów podmiotom trzecim. Wskazała na brak protokołów zdawczo-odbiorczych za równo na poszczególne elementy robót, jak i prace finalne, upadła nie przekazała jej dokumentacji powykonawczej ani certyfikatów jakości na zastosowane urządzenia. Wyjaśniła, że z uwagi na sytuację ekonomiczną upadłej dokonała przedpłaty na poczet rozliczeń końcowych, co nie świadczy o uznaniu przez nią końcowego rozliczenia. Podpisanie faktury przez B. I. nie stanowi o uznaniu roszczenia, gdyż nastąpiło w sytuacji gdy przedstawiciel upadłej wymagał tego dla zamknięcia rozliczeń roboczych w swojej działalności. Upadła nie zakończyła robót pomimo wezwań do ich ukończenia.

W piśmie procesowym z dnia 25 lutego 2014 r. powód wskazał, że nie jest prawdą, iż prace objęte fakturą Vat nr (...) nie zostały wykonane. W sprzeczności z powyższym stoi fakt, że pozwana przyjęła i podpisała fakturę obejmującą należność za wykonane prace oraz dokonała zapłaty za należności fakturą objęte. Uznanie objętych fakturą prac nie zostało uzależnione od sporządzenia protokołów zdawczo-odbiorczych, czy innej dokumentacji powykonawczej i certyfikatów jakościowych.

W toku postępowania powód wyjaśnił, że należność wynikająca z faktury Vat (...) nie obejmuje wszystkich wykonanych przez upadłą prac, gdyż upadła wystawiała inne faktury zapłacone przez pozwaną. W trakcie współpracy fakturowała jedynie roboty wykonane. Brak elementów instalacji nie zakupionych przez pozwaną i nie zafakturowanych przez upadłą nie stanowi dowodu wadliwego wykonania instalacji. Wpływ na powstanie wad może mieć fakt użytkowania przez stronę pozwaną niepełnej instalacji. Stała na stanowisku, że to pozwaną obciąża brak posiadania projektu instalacji wentylacyjnej i klimatyzacyjnej.

Na rozprawie w dniu 17 sierpnia 2015 r. strony postępowania przedstawiły swoje stanowiska, odnosząc się do przeprowadzonych dowodów. Powód podkreślił, że wystawiona przez upadłą faktura dotyczy prac faktycznie wykonanych. Nadto strona pozwana nie wzywała upadłej do poprawy ani dokończenia prac. Pozwana stała na stanowisku, że faktura obejmuje prace niewykonane. Opuszczenie obiektu przez pozwaną nastąpiło w związku z ogłoszeniem jej upadłości, więc nie było możliwości przymuszenia upadłej do wykonania prac.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej, pozwana rozpoczęła inwestycję polegającą na budowie hotelu (...) w K.. W celu podwyższenia standardu usług w budowanym obiekcie pozwana zdecydowała się na wyposażenie go w instalację klimatyzacji i wentylacji. Polecono jej upadłą - (...) sp. z o. o. w S..

Dowody: - wydruk z (...) pozwanej (k. 9),

- zeznania świadka B. I. (od godz. 00:05:26 do

00:46:53 rozprawy w dniu 18.08.2014 r., k. 257-259),

- zeznania pozwanej (od godz. 00:03:12 do 00:31:52 rozprawy w

dniu 3.11.2014 r., k 273-275).

Upadła i pozwana zawarły ustną umowę wykonania instalacji klimatyzacji i wentylacji w pomieszczeniach hotelu (...) w K..

Niesporne.

Zgodnie z umową upadła zobowiązała się zainstalować w 104 pokojach obiektu klimakonwektory, instalację nawiewno-wywiewną basenu, części pomieszczeń odnowy biologicznej i kawiarni. Strony umowy ustaliły również, że za wykonane prace upadła będzie wystawiać faktury częściowe, strony nie będą dokonywać odbiorów poszczególnych etapów prac objętych fakturami, a po zakończeniu robót objętych zakresem umowy, zostanie dokonany ich odbiór i wówczas strony sporządzą protokół zdawczo-odbiorczy. Upadła miała wykonywać prace z własnych materiałów.

Dowody: - zeznania świadków: M. F. (od godz. 00:19:14 do 00:27:40

rozprawy w dniu 19.05.2014 r., k. 200-201), B. I. (od

godz. 00:05:26 do 00:46:53 rozprawy w dniu 18.08.2014 r., k. 257-

259),

- zeznania pozwanej (od godz. 00:03:12 do 00:31:52 rozprawy w dniu

3.11.2014 r., k 273-275)

Upadła przedstawiła własny projekt wykonania klimatyzacji części odnowy biologicznej ((...)), kawiarni i basenu i okazała go pozwanej. Schematy pozostałych części instalacji wykonywane były na bieżąco. Prace odbywały się w trakcie innych robót budowlanych wykonywanych w tym obiekcie. Roboty przebiegały w ten sposób, że upadła wykonywała prace i wystawiała częściowe faktury Vat, które były następnie opłacane przez pozwaną. Początkowo prace przebiegały sprawnie i bez zastrzeżeń ze strony pozwanej. Z czasem pracownicy upadłej przychodzili coraz rzadziej, w końcu upadła zaprzestała wykonywania prac. Po wystawieniu ostatniej faktury pracownicy upadłej wykonywali prace polegające na usuwaniu usterek. Upadła nie wykonała wszystkich prac wynikających z umowy. Strony umowy nie dokonały ostatecznego odbioru prac.

Wykonane przez upadłą prace dotknięte są licznymi wadami.

W zakresie systemu wentylacji basenu wady te dotyczą: - braku odprowadzenia skroplin powstających wewnątrz centrali wentylacyjnej (...). R. odprowadzająca po wyjściu z syfonu kończy się na długości około 0,5 m. Skropliny wylewają się na podłogę piwnicy i wobec braku kratki odpływowej zalegają na podłodze. Woda stojąca na podłodze powoduje zwiększoną korozję obudowy centrali i mogła być przyczyną awarii wentylatorów centrali; - braku chłodnicy

powietrza, który uniemożliwia osuszanie powietrza zawracanego z centrali do hali basenowej w obiegu zamkniętym; - miejscowego wykraplania się pary wodnej na szybach hali basenowej. Przyczyną może być praca centrali wentylacyjnej z niepełną wydajnością; - znacznego zróżnicowania prędkości wypływu powietrza z nawiewników szczelinowych (od 1,2 do 2,9 m/s) co wskazuje na niewłaściwą regulację przepływu i może także powodować zaparowanie szyb basenu zimą; - awarii wentylatorów centrali powodujących, że pracuje ona w zakresie do 50% swojej wydajności, co daje w efekcie zaledwie 2 wymiany powietrza/h (powinna zapewniać co najmniej 4 wym/h); - odcinków przewodów wentylacyjnych w piwnicy doprowadzających powietrze do hali basenu, które pozostawiono nie zaizolowane; - nieszczelność kanału nawiewnego w jednym punkcie; - braku dokumentów odbioru i instrukcji obsługi centrali; - braku dokumentów pomiarów przepływu powietrza w kratkach wentylacyjnych i nawiewnikach szczelinowych.

W systemie wentylacji i klimatyzacji odnowy biologicznej ((...)) występują następujące wady: - brak odprowadzenia skroplin powstających wewnątrz centrali (...). R. odprowadzająca po wyjściu z syfonu kończy się na długości około 0,5 m. Skropliny wylewają się na podłogę piwnicy i wobec braku kratki odpływowej zalegają na podłodze. Woda stojąca na podłodze powoduje zwiększoną korozję obudowy centrali; - nie działa układ klimatyzacji z powodu braku wytworzyci wody lodowej zasilającej chłodnicę centrali wentylacyjnej; - w dwóch punktach występuje nieszczelność kanałów głównych; - brak przepływu powietrza w układzie wentylacji wywiewnej we wszystkich anemostatach oraz niewielkie prędkości przepływu w układzie wentylacji nawiewnej. Brak wywiewu powoduje wyczuwalne stężenie chloru w recepcji bazy zabiegowej pochodzącego z hali basenowej; - brak dokumentów odbioru i instrukcji obsługi centrali; - brak dokumentów pomiarów przepływu powietrza w anemostatach.

W systemie wentylacji i klimatyzacji kawiarni występują następujące wady: - centrala wentylacyjna (...) złożona w piwnicy, nie uruchomiona i nie podłączona do zasilania; - brak układu automatycznego sterowania centrali; - brak odcinków przewodów wentylacyjnych nawiewnego i wywiewnego łączących centralę wentylacyjną z pomieszczeniem kawiarni; - brak anemostatów lub zainstalowane kratki wentylacyjne niewłaściwych rozmiarów w suficie kawiarni; - brak dokumentów odbioru i instrukcji obsługi centrali; - brak dokumentów pomiarów przepływu powietrza w anemostatach.

W systemie klimatyzacji w pomieszczeniach hotelowych w skrzydle zachodnim występują następujące wady: - nie funkcjonuje opcja chłodzenia ze względu na brak wytworzyci wody lodowej; - brak zasilania elektrycznego klimakonwektorów na IV piętrze; - brak sterowników-regulatorów pokojowych ściennych na 4 piętrze oraz częściowo na 3 piętrze (wg deklaracji pozwanej 30 szt.); - brak podłączenia odprowadzania skroplin z klimakonwektorów do sieci kanalizacyjnej we wszystkich pomieszczeniach; - brak prób protokołów szczelności sieci doprowadzającej wodę chłodzącą/grzewczą do klimakonwektorów; - brak dokumentów instrukcji obsługi klimakonwektorów.

Po uruchomieniu wykonanej części instalacji okazało się, że nie pracuje ona w sposób prawidłowy. Po jej uruchomieniu w pokojach hotelowych pojawia się nieprzyjemny zapach. Doszło do dwukrotnego spalania się silnika od wentylatora nawiewu w części instalacji basenowej oraz zniszczenia wałka z łożyskami w części instalacji odnowy biologicznej. Woda z instalacji (skropliny) wylewa się w pomieszczeniach, w których stoją urządzenia klimatyzacji.

Dowody: - faktury Vat wystawione pozwanej (k. 60-62),

- dokumentacja zdjęciowa (k. 63-83),

- pisemna opinia biegłego sądowego B. S. (k. 304-313),

- zeznania świadków M. F. (od godz. 00:19:14 do 00:27:40

rozprawy w dniu 19.05.2014 r., k. 200-201), B. I. (od

godz. 00:05:26 do 00:46:53 rozprawy w dniu 18.08.2014 r., k. 257-

259), M. I. (od godz. 00:49:17 do 01:00:52 rozprawy w

dniu 18.08.2014 r., k. 260-261), L. S. (od 01:02:10 do 01:17:53 rozprawy w dniu 18.08.2014 r., k. 261-262), P.

K. (od godz. 01:19:09 do 01:27:14 rozprawy w dniu 18.08.2014 r., k. 262-263),

- zeznania pozwanej (od godz. 00:03:12 do 00:31:52 rozprawy w dniu 3.11.2014 r., k 273-275)

Pozwana telefonicznie wzywała powódkę do usunięcia usterek. Z uwagi na brak kontaktu z upadłą zrezygnowała z pisemnego wezwania do usunięcia usterek. Pozwana podjęła próbę naprawy części usterek zlecając ich usunięcie innym podmiotom. Skontaktowała się również z producentem instalacji klimatyzacji w celu dokonania napraw gwarancyjnych i uzyskała informację, że gwarantem jest upadła.

Pozwana zleciła J. L. opracowanie kosztorysu dotyczącego prac związanych z odprowadzeniem skroplin z klimakonwektorów do instalacji deszczowej. Koszt wykonania tych prac został wyceniony na kwotę 199.178,11 zł.

Dowody: - faktury Vat wystawione pozwanej (k. 60-62),

- kosztorys sporządzony na zlecenie pozwanej (k. 84-88)

- zeznania świadków B. I. (od godz. 00:05:26 do 00:46:53 rozprawy w dniu 18.08.2014 r., k. 257-259), M.

I. (od godz. 00:49:17 do 01:00:52 rozprawy w dniu 18.08.2014 r., k. 260-261), L. S. (od 01:02:10 do 01:17:53 rozprawy w dniu 18.08.2014 r., k. 261-262), P.

K. (od godz. 01:19:09 do 01:27:14 rozprawy w dniu 18.08.2014 r., k. 262-263),

- zeznania pozwanej (od godz. 00:03:12 do 00:31:52 rozprawy w dniu 3.11.2014 r., k 273-275)

Upadła wystawiła powódce następujące faktury Vat: - w dniu 30.09.2009 r. nr (...) na kwotę 254.492 zł tytułem „instalacja klimatyzacyjna”; - w dniu 31.12.2009 r. nr (...) na kwotę 428.342 zł tytułem „instalacja klimatyzacyjna”; - w dniu 30.06.2010 r. nr (...) na kwotę 183.000 zł tytułem „instalacja klimatyzacyjna”; - w dniu 29.07.2010 r. nr (...) na kwotę 100.000 zł tytułem „instalacja klimatyzacyjna”; - w dniu 12.11.2010 r. nr (...) na kwotę 61.000 zł tytułem „instalacja klimatyzacyjna” i nr (...) na kwotę 61.000 zł tytułem „instalacja klimatyzacyjna”.

Dowody: - faktury Vat wystawione pozwanej przez upadłą (k. 368-374),

Pozwana zapłaciła upadłej należności wynikające z wyżej wymienionych faktur w kwocie 1.087.834 zł.

Niesporne.

W dniu 30.12.2011 r. fakturę nr (...) na kwotę 291.726,48 zł tytułem „instalacja klimatyzacyjna i wentylacyjna” z terminem płatności ustalonym na dzień 21 lutego 2012 r. Powyższa faktura została podpisana przez małżonka pozwanej B. I..

Pozwana opłaciła należność wynikającą z tej faktury w kwocie 30.000 zł dokonując następujących wpłat na rachunek bankowy upadłej: - w dniu 24.05.2012 r. kwoty 10.000 zł, w dniu 6.06.2012 r. kwoty 5.000 zł, w dniu 10.07.2012 r. kwoty 5.000 zł, w dniu 25.07.2012 r. kwoty 10.000 zł.

Dowody: - faktura Vat wystawione pozwanej przez upadłą (k. 10),

- kopie wyciągów z rachunku bankowego upadłej (k. 11-15),

- zeznania świadka B. I. (od godz. 00:05:26 do

00:46:53 rozprawy w dniu 18.08.2014 r., k. 257-259),

- zeznania pozwanej (od godz. 00:03:12 do 00:31:52 rozprawy w dniu

3.11.2014 r., k. 273-275)

Postanowieniem z dnia 6 grudnia 2012 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie ogłosił upadłość (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. obejmującą likwidację jej majątku.

Dowód: - postanowienie z dnia 6.12.2012 r. (k. 7).

Pismem z dnia 6 lutego 2013 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 261.726,48 zł wraz z odsetkami ustawowymi tytułem wykonanej przez upadłą instalacji klimatyzacyjnej i wentylacyjnej, na podstawie faktury Vat nr (...) na rachunek bankowy upadłej w terminie 3 dni od doręczenia pisma. Wezwanie zostało zaadresowane na wszystkie znane powodowi adresy pozwanej.

Dowody: - wezwania do zapłaty wraz z dowodami nadania oraz kopertami

zwrotnymi (k. 16-23),

- kserokopia informacji ze zbioru meldunkowego (k. 24).

Upadła w zależności od przyjętych kryteriów wykonała od 60-65% w zakresie całkowitej wartości prac, 80-85% w zakresie bezpośredniego wykonawstwa, 20-25% w zakresie planowanych efektów.

Podstawowa usterka systemu klimatyzacji polega na braku wytwornicy chłodu (wody lodowej). Koszt wytwornicy i jej podłączenia szacować można na kwotę 220.000 – 250.000 zł. Nie zainstalowano 30 sterowników pokojowych klimatyzacji o wartości około 11.000 zł. Po zainstalowaniu wytwornicy lodowej mogą pojawić się inne usterki, np. związane ze szczelnością układu hydraulicznego nie jest możliwe określenie całkowitego zakresu i kosztów usunięcia usterek w instalacji.

Instalacja w stanie jej zainstalowania w nieruchomości pozwanej nie spełnia wymagań jakościowych dla tego rodzaju zakresu zlecenia.

W obiekcie pozwanej użytkowana jest jedynie instalacja wentylacji mechanicznej w hali basenowej z ograniczeniem wydajności do około 50% oraz instalacja nawiewna w strefie bazy zabiegowej ((...)) bez opcji klimatyzacji.

Brak systemu odprowadzania skroplin z dwóch działających central wentylacyjnych powoduje zwiększoną korozję tych urządzeń oraz zwiększoną awaryjność ich elementów tłoczących. Nie uruchomienie systemu zasilania wody lodowej może w konsekwencji spowodować miejscowe rozszczelnienia układu zasilania klimakonwektorów w

pokojach hotelowych. Można to zweryfikować przez wykonanie próby ciśnieniowej lub podłączenie agregatu wody lodowej.

Pozwana nie dokonała ingerencji w wykonaną przez upadłą instalację, za wyjątkiem standardowych działań związanych z eksploatacją instalacji.

Koszty prac, które należy ponieść aby wykonać instalację i klimatyzację będącą przedmiotem umowy zawartej przez strony wynoszą 296.700 zł.

Dowody: - pisemna opinia biegłego sądowego B. S. (k. 304-313),

- ustna opinia uzupełniająca biegłego sądowego B. S. (od

godz. 00:05:31 do 00:38:58 rozprawy w dniu 8.06.2015 r., k. 353-354).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo okazało się nieuzasadnione.

Powód dochodził wynagrodzenia za roboty które wykonał w ramach łączącej upadłą i pozwaną umowy wykonania instalacji klimatyzacji i wentylacji w pomieszczeniach hotelu (...) w K..

W ocenie Sądu Okręgowego z materiału dowodowego zebranego w niniejszej sprawie strony wynika, że zawarły umowę o dzieło, zaś rezultatem tej umowy miało być wykonanie instalacji wentylacyjnej i klimatyzacyjnej w hotelu należącym do pozwanej, a więc osiągnięcie określonego, zindywidualizowanego rezultatu w postaci materialnej.

Zgodnie z art. 627 k.c. przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Elementami przedmiotowo istotnymi umowy o dzieło są: określenie dzieła, do którego wykonania zobowiązany jest przyjmujący zamówienie, a także, z uwzględnieniem regulacji art. 628 k.c. w zw. z art. 627 k.c., wynagrodzenia, do którego zapłaty zobowiązany jest zamawiający (vide: Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyr. z 4.4.2013 r., III AUA 96/13, L.). W niniejszej sprawie wobec nie zawarcia umowy na piśmie, jej treść była odtwarzana na podstawie zeznań świadków oraz zeznania pozwanej. Z ich treści wynika, że strony określiły przedmiot umowy i wynagrodzenie upadłej.

Należy wskazać, iż powód w pozwie twierdził, że spółka (...) w momencie, kiedy nie pozostawała w stanie upadłości, wykonywała na rzecz pozwanej roboty w obiekcie wypoczynkowym prowadzonym przez pozwaną w K. w zakresie wykonywania instalacji klimatyzacyjno-sanitarnej. Strona powodowa wywodziła z faktu podpisania przez męża pozwanej faktury Vat nr (...), oraz uregulowania spółce z tej faktury wynagrodzenia w kwocie 30.000 zł zobowiązane pozwanej do pokrycie całej kwoty wynikającej z wystawionej faktury VAT nr Ko 136/11. Obrona strony pozwanej sprowadzała się do wskazania niewykonania przez upadłą całości prac, braku jakichkolwiek dokumentów odbiorowych oraz licznych usterek w wykonanych pracach.

Istota sporu sprowadzała się do kwestii, czy powodowi należy się wynagrodzenie za wykonaną część dzieła, skoro nie sporządzono dokumentów rozliczeniowych, strona pozwana zapłaciła upadłej wynagrodzenie w łącznej kwocie 1.117.834 zł, oraz wykonane prace posiadają liczne wady i usterki.

W niniejszej sprawie bezsporny jest fakt, że umowa nie została przez upadłą wykonana. Wobec powyższego skoro powód twierdzi, że dochodzi wynagrodzenia jedynie za wykonaną część robót, przy uwzględnieniu, że pozwana dokonała już częściowej zapłaty, na powódzie z zgodnie z ogólnym rozkładem ciężaru dowodu (art. 6 k.c.) spoczywał obowiązek udowodnienia że faktura Vat na podstawie której dochodzi swojego roszczenia obejmuje prace, za które nie otrzymał jeszcze zapłaty.

Powód wywodził zasadność powództwa z faktu podpisania faktury przez małżonka pozwanej oraz uiszczenia przez nią części należności tą fakturą objętych. Rozumowanie powoda nie zasługuje na uwzględnienie. Wskazać należy, że

faktury Vat mają charakter dokumentów prywatnych, a zatem zgodnie z art. 245 k.p.c. stanowią jedynie dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie w nich zawarte. Nie można z faktu podpisania faktury wywodzić faktu uznania roszczeń wykonawcy dzieła. Powód pomija istotną okoliczność, że faktura jest przede wszystkim rachunkiem, stąd nie może być traktowana jako źródło stosunku cywilnoprawnego. Czynności rachunkowo – księgowo, a zatem związane ściśle z należnościami finansowymi, nie mogą przesądzać o treści stosunku zobowiązaniowego na gruncie prawa cywilnego, a tym samym podpis odbiorcy faktury Vat nie stanowi potwierdzenia wykonania zobowiązania przez przyjmującego zamówienie ani uznania roszczenia przez zamawiającą. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z 20 lutego 2003 r. (sygn. akt I CKN 7/01, Lex nr 83831) znaczenie przyjęcia faktury polega na oświadczeniu przez dłużnika gotowości podjęcia czynności mających na celu sprawdzenie zasadności świadczenia oraz wykonania czynności księgowo-finansowych przygotowujących do spełnienia świadczenia, co nie może być zakwalifikowane jako oświadczenie wyrażające taką jego wolę wobec wierzyciela.

Dlatego też oceniając znaczenie podpisania faktury w kontekście zasadności powództwa, sąd obowiązany jest każdorazowo ocenić ten dowód według własnego przekonania i całokształtu zebranego materiału w sprawie, przy czym nie tylko z punktu widzenia wiarygodności, ale i mocy, jaką on przedstawia dla wykazania okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 233 § 1 k.p.c.).

Na podstawie całokształtu zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego nie sposób przyjąć, że podpisanie faktury było równoznaczne z uznaniem roszczenia przez pozwaną, lub ze złożeniem oświadczenia, iż spółka (...) wykonała konkretne prace. Należy zwrócić uwagę na okoliczności w jakich doszło do podpisania faktury, prace związane z instalacją klimatyzacji jeszcze trwały, a pozwana miała prawo oczekiwać, że prace będą kontynuowane, tym bardziej, że w trakcie dotychczasowej współpracy, nie było sformalizowanych rozliczeń stron. Jest to o tyle istotne, że wystawiane przez upadłą faktury nie zawierają szczegółowych opisów zrealizowanych czynności, nie zostały także doń załączone żadne kosztorysy, specyfikacje, czy obmiary.

Strona pozwana wskazywała także, iż wykonane przez powoda prace zawierają szereg wad, co zostało potwierdzone przez biegłego sądowego, który w po dokonaniu oględzin instalacji szczegółowo wymienił i omówił je w opinii. Na fakt występowania wad w wykonanej instalacji wskazywali także przesłuchiwani w niniejszej sprawie świadkowie w osobach B. I., M. I., L. S. i P. K.. Z zeznań świadków wynikało, że roboty nie zostały zakończone – przy czym tej okoliczności nie kwestionował powód i potwierdził ją przesłuchany świadek M. F., ponadto przywołane przez świadków wady zostały następnie szczegółowo omówione w opinii biegłego sądowego. Wskazane w opinii wady uniemożliwiały normalne funkcjonowanie instalacji, na co wskazał przede wszystkim biegły.

Należy wskazać, iż Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że powód wykonał jedynie 60-65% całkowitej wartości prac. Okoliczność ta wynika z opinii biegłego sądowego. Podkreślenia wymaga również, że bezspornym jest, iż strony nie zawarły pisemnej umowy, zatem to strona powodowa, która dochodzi zapłaty wynagrodzenia za część wykonanego dzieła powinna wykazać po pierwsze na jaką kwotę wynagrodzenia strony procesu się umówiły, a po drugie, że uiszczono do tej pory przez pozwaną wynagrodzenie nie pokrywa wartości wszystkich wykonanych prac. Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, iż pozwana uiszczała na rzecz upadłej wynagrodzenie z faktur Vat (poza fakturą nr (...)) w łącznej kwocie 1.087.834 zł oraz dodatkowo z faktury Vat nr (...) w kwocie 30.000 zł z faktury dołączonej do pozwu, zatem pozwana zapłaciła powodowi 1.117.834 zł.

W niniejszej sprawie pozwana nie przedstawiła żadnych dowodów, które pozwoliłyby ustalić, czy należy jej się wynagrodzenie wskazane w kwocie wynikającej z faktury załączonej do pozwu. Również pozostałe przedłożone przez pozwaną faktury Vat były niewystarczające dla dokonania ustaleń, co do zakresu i wartości wykonanych robót, albowiem w swoim tytule wskazywały ogólnie: „instalacja klimatyzacji” albo „instalacja klimatyzacyjna i wentylacyjna” (jak w fakturze Vat nr (...)). Strona powodowa nie wykazała wartości dotychczas wykonanych prac przy uwzględnieniu już zapłaconych przez pozwaną kwot w łącznej sumie 1.117.834 zł. Z opinii biegłego sądowego, która jest jednoznaczna wynika, że instalacja nie może prawidłowo pracować, występują istotne usterki takie jak np. brak systemu odprowadzania skroplin, brak wytwornicy wody lodowej, brak części sterowników pokojowych klimatyzacji etc. Nadto z powodu niezakończenia tych prac przez upadłą spółkę obiekt może być użytkowany przez

pozwaną jedynie z ograniczeniem wydajności instalacji do 50%, instalacja nawiewna w strefie bazy zabiegowej jest bez opcji klimatyzacji. Należy także wskazać, że wykonane roboty nie spełniają wymagań jakościowych dla tego rodzaju inwestycji. Dodatkowo aby prace zostały zakończone aby cała instalacja klimatyzacyjna mogła funkcjonować konieczne są nakłady na kwoty 296.700 zł. Zatem należy podkreślić, iż w sposób zasadny strona pozwana odmówiła zapłaty spornej faktury skoro nie doszło do żadnego rozliczenia pomiędzy stronami. Ponadto z zasad doświadczenia życiowego wynika (i co także zostało potwierdzone w opinii biegłego), że koszty dokończenia inwestycji przez inną firmę są znaczenie wyższe niż przez pierwotnego wykonawcę. Zwłaszcza przy tego rodzaju instalacji, którą wykonywała upadła spółka. Istotne jest bowiem, iż niezbędnym dla sprawdzenia prawidłowości instalacji przeprowadzenie prób szczelności, co może być przeprowadzone dopiero po zakończeniu wszystkich prac niezbędnych do wykonania instalacji.

Podkreślić należy, że na fakturach, które zostały zapłacone przez pozwaną brak jest jakiegokolwiek szczegółowego wskazania co obejmują przedmiotowe faktury. Takie ogólne określenie, że dotyczą instalacji sanitarnej i klimatyzacyjną są niewystarczające aby stwierdzić, że ostatnia faktura wystawiona przez spółkę, została wystawiona prawidłowo, a przede wszystkim, że strona pozwana nie otrzymała wynagrodzenia za wszystkie wykonane prace.

Nie sposób z faktu częściowej zapłaty wynagrodzenia ze spornej faktury wyprowadzić wniosku, że wolą pozwanej było uznanie całości roszczenia dochodzonego pozwem. Pozwana wyjaśniała, że z uwagi na sytuację finansową pozwanej dokonywała przedpłat za wykonane roboty, a nadto prace na obiekcie, po wystawieniu tej faktury jeszcze trwały. Pozwana miała więc prawo przypuszczać, że roboty będą przez spółkę (...) wykonywane i zakończone. Tym bardziej, że ostateczne rozliczenie i odbiór prac miał nastąpić, zgodnie z ustną umową, dopiero po ich zakończeniu.

Przedstawiony powyżej stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody pisemne załączone przez strony postępowania do składanych przez nie pism procesowych. Treść dokumentów prywatnych nie była kwestionowana przez żadną ze stron, to zaś pozwala uznać nie tylko to, że osoby, które je podpisały, złożyły oświadczenia zawarte w tych dokumentach (art. 245 k.p.c.), ale też że treść tych dokumentów, odzwierciedla rzeczywisty stan rzeczy. Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania ich prawdziwości dlatego też uznał, że powyższe dowody z dokumentów stanowią podstawę do czynienia w oparciu o nie ustaleń faktycznych w istotnych dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy kwestiach. Czym innym jest natomiast rozbieżność stron w ocenie tych dokumentów i ich wymowy w kontekście dochodzonego roszczenia.

Zdaniem Sądu Okręgowego opinia biegłego sądowego dr inż. B. S. zasługuje w całości na aprobatę. Biegły w sposób wyczerpujący odpowiedział na pytania Sądu oraz wyjaśnił i uzasadnił wnioski wynikające z opinii. Uwagi do tej opinii zgłosiła powódka, jednak na rozprawie w dniu 8 czerwca 2015 r. biegły odpowiedział na pytania postawione przez powódkę i podtrzymał swoje stanowisko, co do wadliwości wykonanych przez upadłą prac. Biegły podkreślił równocześnie, że trudno uruchomienie części tej instalacji potraktować jako ingerencję pozwanej.

W niniejszej sprawie zeznania świadków B. I., M. I., L. S. i P. K. posłużyły do ustalenia faktu przebiegu prac oraz występowania wad i usterek w wykonanych przez upadłą pracach. Zeznania te były spójne wewnętrznie, logiczne i konsekwentne. Pozostawały ze sobą w zgodzie. Nadto wszyscy wyżej wymienieni świadkowie mieli bezpośredni kontakt z procesem powstawania dzieła, ewentualnie z badaniem sposobu jego wykonania, czy wykonywaniem napraw. Mążonek pozwanej nadzorował od strony technicznej prace wykonywane w budynku hotelowej pozwanej, pomagał mu w tym syn M. I.. L. S. był kierownikiem budowy na tej inwestycji, natomiast P. K. zajmował się bezpośrednio usuwaniem usterek, które pojawiły się po uruchomieniu części instalacji klimatyzacyjnej. Wiedza tych osób wynikała więc z bezpośredniej „styczności” z przedmiotem umowy. W końcu zeznania tych świadków pozostawały w zgodzie z materiałem dowodowym w postaci dowodów z faktur, dowodów zapłaty. Dlatego też Sąd okręgowy dał im w całości wiarę. Zeznania B. I. razem z zeznaniami świadka M. F. posłużyły do ustalenia faktu zawarcia umowy oraz ustalenia postanowień tej umowy.

W niniejszej sprawie Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka M. F. w części dotyczącej ustaleń, że po wystawieniu każdej z faktur częściowych „były robione zestawienia wykonanego zakresu prac”, gdyż okoliczność ta nie wynika

z przedłożonych dokumentów. Nadto nie wynikają one nawet ze stanowiska samej strony powodowej, która nie zaprzeczyła faktowi, że strony umówiły się, iż nie będą dokonywać odbiorów za poszczególne etapy prac, tylko dokonają odbioru całości tych prac po ich wykonaniu. Przede wszystkim jednak sam świadek zeznał (k. 200 akt), że nie pamięta, „czy były szczegółowe protokoły z poszczególnych etapów sporządzane”. Zaraz potem zeznał wprawdzie, że „na pewno były sporządzone rozliczenia na zakres, który został wykonany i kwotę na jaką ma być wystawiona faktura”. Z zeznań tych nie wynika jednak czy chodziło o wszystkie faktury, czy tylko o fakturę ostatnią ani, kto sporządzał te zestawienie/zestawienia. Okoliczność ta nie wynika z przeprowadzonych dowodów, a stanowisko świadka jest „odosobnione”. W związku z powyższym zeznania te jawią się jako niewiarygodne we wskazanym zakresie.

Sąd Okręgowy na rozprawie w dniu 17 sierpnia 2015 r. zgłoszony przez pozwaną wniosek o uzupełnienie opinii biegłego poprzez sporządzenie kosztorysu w celu ustalenia wartości przedłożonych faktur i zapłaconych należności na rzecz powódki oraz o zwrócenie się do producenta urządzeń klimatyzacji z zapytaniem jakie elementy producent sprzedał spółce (...) w celu realizacji umowy z pozwaną. Sąd miał na uwadze, że zgodnie z art. 207 § 6 k.p.c. sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w pozwie, odpowiedzi na pozew lub dalszym piśmie przygotowawczym bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. U podstaw tego rozstrzygnięcia leżało to, że nawet gdyby przyjąć, że w dniu 17 marca 2015 r. strona powodowa zmodyfikowała swoje stanowisko, to zarówno od tej daty, jak i od dnia doręczenia pozwanej opinii biegłego sądowego (2.03.2015 r.), jak i od rozprawy z dnia 8 czerwca 2015 r., na której przeprowadzono dowód z ustnej uzupełniającej opinii biegłego i zobowiązano pozwaną do przedłożenia pewnych dokumentów, minęło wystarczająco dużo czasu. Złożenie wniosków dowodowych dopiero na terminie rozprawy w dniu 17 sierpnia 2015 r. w żaden sposób nie usprawiedliwia ich uwzględnienia. Nadto przeprowadzenie dowodów wnioskowanych przez powódkę spowodowałoby na obecnym etapie postępowania zwłokę w rozpoznaniu sprawy. Pozwana nie uzasadniła również, że występują wyjątkowe okoliczności, które uzasadniałyby uwzględnienie jej wniosku.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 496 k.p.c. należało wydany w niniejszej sprawie nakaz zapłaty uchylić i oddalić powództwo.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c. Zgodnie z art. 108 § 1 k.p.c. Sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji. Sąd może jednak rozstrzygnąć jedynie o zasadach poniesienia przez strony kosztów proces, pozostawiając szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu. Mając na uwadze, że powódka wygrała proces w całości należy jej się zwrot poniesionych kosztów w całości, a ich rozliczenie należało pozostawić referendarzowi sądowemu.

Sygnatura akt VIII GC 62/14

(...)

1. (...)

2. (...)

3. (...)